

EKONOMIHÖGSKOLAN
Lunds universitet

Valmöjligheter mellan olika regelverk inom redovisning – Löser de företagens problem?

Grupp 5

Stine Böe

Ann Pettersson

Sara Rosenström

Lund, januari 2008

Handledare:
Erling Green
Carl-Michael Unger

FEKK01
Examensarbete på kandidatnivå

Sammanfattning

- Titel:** Valmöjligheter mellan olika regelverk inom redovisning
– Löser de företagens problem?
- Seminariedatum:** 17 januari, 2008
- Kurs:** FEKK01 Examensarbete kandidatnivå, 15 poäng
- Författare:** Stine Böe, Ann Pettersson, Sara Rosenström
- Handledare:** Erling Green, Carl-Michael Unger
- Nyckelord:** Onoterade aktiebolag, redovisningsproblem, regelverk, ekonomiansvariga, revisorer
- Syfte:** Syftet är att identifiera ett antal problemområden för onoterade aktiebolags redovisning, samt att diskutera företagens val mellan olika redovisningsalternativ.
- Metod:** En kvalitativ undersökning med djupintervju och mailenkäter med ekonomiansvariga och revisorer.
- Teoretisk referensram:** En beskrivning av de olika regelverken för onoterade aktiebolag och en redogörelse av empiriska problemområden.
- Empiri:** En sammanställning av respondenternas svar. Våra respondenter består av ekonomiansvariga inom onoterade aktiebolag samt revisorer.
- Slutsats:** Några av de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag är varulager, avskrivningar och moms. IFRS används inte i någon större utsträckning. Huruvida komplexiteten i redovisningen har ökat råder det delade meningar om.

Abstract

- Title:** Choices between different regulations within accounting.
– Will they solve the problems of the companies?
- Seminar date:** 17 January 2008
- Course:** FEKK01, Degree Project Undergraduate level, Business Administration, Undergraduate level, 15 University Credits Points
- Authors:** Stine Bøe, Ann Pettersson, Sara Rosenström
- Advisors:** Erling Green, Carl-Michael Unger
- Key words:** Unlisted private limited company, problems in accounting, regulations, controller, accountant
- Purpose:** To identify the most common problems within accounting for unlisted private limited companies. To discuss the choices regarding the alternatives within accounting that companies make.
- Methodology:** We have conducted a qualitative study involving interviews and questionnaires.
- Theoretical frame of reference :** A description of the various regulations for unlisted private limited companies and a review of the empirical problems within accounting.
- Empirical foundation:** A summary of the answers from our respondents. Our respondents are controllers from unlisted private limited companies and accountants.
- Conclusions:** The most common range of problems experienced by unlisted private limited companies within accounting are inventory, depreciation and VAT. IFRS is not applied in a great extent. Whether the complexity within accounting has increased are there different opinions about.

Förkortningar

BFN	Bokföringsnämnden
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
RR	Redovisningsrådet
ÅRL	Årsredovisningslagen

Innehållsförteckning

---

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problemdiskussion	8
1.3 Problemformulering	9
1.4 Syfte	9
1.5 Positionering	9
1.6 Avgränsningar	10
1.7 Disposition	10
2. Metod	11
2.1 Tillvägagångssätt	11
2.1.1 Undersökningsmetod	11
2.2 Datainsamling	13
2.2.1 Primär - och sekundärdata	13
2.3 Intervjumetod	13
2.3.1 Val av respondenter	14
2.3.2 Intervjugenomförande	15
2.4 Källkritik	15
2.5 Arbetets trovärdighet	16
2.5.1 Validitet	16
2.5.2 Reliabilitet	17
3. Teoretisk referensram	18
3.1 Regelverk	18
3.1.1 Årsredovisningslagen	18
3.1.2 Redovisningsrådet	19
3.1.3 Bokföringsnämnden	19
3.1.4 International Financial Reporting Standards	19
3.2 Empiriska problemområden	19
3.2.1 Varulager	20
3.2.2 Avskrivningar	21
3.2.3 Moms	23
4. Empiri	26
4.1 Företagspresentation	26
4.1.1 Gullbergs Kontorscenter AB	26
4.1.2 Kemikalia AB	26
4.1.3 Moheda Buss AB	27
4.1.4 N.H Nordströms AB	27
4.1.5 Storm Poster AB	27
4.2 Respondentsammanställning	28
4.2.1 Ekonomiansvariga	28
4.2.2 Revisorer	31
4.2.2.1 Övriga synpunkter	33
5. Analys	34
5.1 Respondenttolkning	34
5.2 Problemområden	35
5.2.1 Värdering av varulager	36
5.2.2 Avskrivningar	37
5.2.3 Moms	38

5.3 Författarnas övriga synpunkter.....	38
6. Slutsats.....	40
6.1 Vidare forskning.....	40
7. Källförteckning.....	42
8. Bilagor	44
8.1 Bilaga 1	44
8.2 Bilaga 2	45

1. Inledning

I detta kapitel förklarar vi bakgrunden till vårt val av ämne, diskuterar hur vi kommit fram till vår problemformulering samt anger denna och de avgränsningar vi har gjort.

1.1 Bakgrund

Sedan 2005, då EU antog IFRS, ska alla noterade företag använda dessa redovisningsstandarder vid upprättande av koncernredovisning. För onoterade aktiebolag är det fortfarande årsredovisningslagen och bokföringslagen som gäller, men möjlighet finns även att precis som noterade företag följa IFRS.¹

EU-parlamentet har gett varje medlemsstat ansvaret att själv bestämma huruvida IASBs regler även ska tillämpas på onoterade aktiebolag. I Sverige tillsatte regeringen år 2002 en utredning angående valmöjligheterna gällande redovisning för icke noterade aktiebolag. Utfallet kom år 2003 och där rekommenderades att även icke noterade aktiebolag skulle få möjligheten att använda sig av IFRS på både koncern- och individnivå.²

Samtidigt med införandet av IFRS har även en del förslag på förenklingar för mindre och medelstora företag framförts. Proposition 2005/06:116 från regeringen angående förändringar av regelverket för dessa företag har antagits av riksdagen. Antagandet innebär bland annat förenklingar i årsbokslut, arkivering och användandet av revisor. Gränsvärden i årsredovisningslagen utformas på motsvarande sätt som i EU:s redovisningsdirektiv.³

I en artikel i *Balans* nr 12 år 2006 belyser redovisningsspecialisten Eva Törning och revisorn Markus Ericson utvecklingen av årsredovisningarna för onoterade bolag och understryker att det fortfarande saknas mycket information. Artikeln bygger på en undersökning som Öhrlings PricewaterhouseCoopers har utfört, vilken visar att många onoterade aktiebolags årsredovisningar inte följde god redovisningssed och inte ens årsredovisningslagens krav. Det finns även en artikel i *Nytt från revisorn* nr 4 år 2006 där de tar upp att förenklad redovisning för onoterade aktiebolag bör leda till ändrade skattebestämmelser. Syftet med förslaget är att

---

¹ Internationell redovisningsstandard i Sverige 2007

² Artsberg. (2005). s. 143

³ Revisorn informerar nr 6, 2006

reglerna om bokföringsskyldighet för mindre företag avseende löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och arkivering ska bli enklare.

1.2 Problemdiskussion

Valmöjligheterna för onoterade aktiebolag är idag betydligt större än för ett par år sedan, i och med att de numera kan välja att istället för RR och ÅRL använda IFRS. De noterade bolagen i Sverige idag har ingen valfrihet vad det gäller användandet av lagar, utan är tvungna att använda sig av IFRS, vilket bör få till följd att deras redovisning är något mer begränsad. Det finns fortfarande valmöjligheter inom respektive standard. Skillnaden är dock att enbart IFRS är tillåten.

Valfriheten och möjligheterna inom redovisning för de onoterade aktiebolagen avseende användandet av olika regelverk har ökat med regelförändringarna, men har företagen utnyttjat denna möjlighet eller har de fortsatt enligt de gamla, invanda rutinerna? Om de valt att göra några förändringar – påverkar det deras resultat eller är det enbart en formell pappersproduktsförändring som bara kostar dem pengar?

Utifrån de många stora svindlerier som varit på tal de senaste åren, kan vi dock ändå konstatera att ett enhetligt regelverk inte är någon säkerhet för att redovisningen görs på ett korrekt sätt och att värderingarna som ligger till grund för redovisningen är objektiva. Med utgångspunkt i detta resonemang kan man då fråga sig om fler antal val av regelverk för onoterade aktiebolag skulle kunna säkerställa korrekta årsredovisningar. De onoterade aktiebolagen har dels fler regelverk, och därmed fler möjligheter, och svårigheter att följa. Det finns fortfarande valmöjligheter inom respektive lag, men även fler regelverk att välja mellan, vilket gör komplexiteten för olika redovisningsmetoder stor. En annan aspekt är också att de inte har lika många olika intressenter som kräver resultat, vilket gör att möjligheten att tänja på gränserna, frivilligt eller inte, bör ha ökat. Vilka områden inom redovisning är det som onoterade aktiebolag upplever som svåra att tolka i sitt regelverk och hur hanterar de dessa problem? Värderingsprinciper brukar tas upp som ett välkänt problem inom redovisning. Är det så att företagen har kunnat minimera detta problem i och med möjligheten att använda det nya regelverket, IFRS, eller håller de fast vid sin ursprungliga tolkning av gamla regelverk?

En annan aspekt är revisorernas syn på vad de anser som problematiska områden inom redovisning för de onoterade aktiebolagen. Upplever de någon förändring som grundar sig på val av regelverk hos de företag de reviderar? Finns det en medvetenhet hos de ekonomiansvariga ute på företagen kring möjligheten att välja bland olika regelverk? Har företagen valt att byta regelverk och har de i så fall fått lösningar på de problem de haft i sina tidigare regelverk? Är det samma problemområden som omnämns bland ekonomiansvariga som hos revisorerna?

I inledningsfasen av vårt arbete var vi av den uppfattningen att några av de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag var pågående arbete och lagervärdering. Anledningen till att vi på förhand antog detta är att det på föreläsningar under vår studietid har varit stort fokus på dessa områden.

1.3 Problemformulering

Vilka är några av de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag idag?

- Upplever revisorer och ekonomiansvariga problem inom samma områden?
- Vilket regelverk använder de olika företagen?
- Har komplexiteten i redovisningen ökat?

1.4 Syfte

Syftet är att identifiera ett antal problemområden för onoterade aktiebolags redovisning. Målet är också att diskutera företagens val mellan redovisningsalternativ, samt att reda på om det finns en medvetenhet av möjligheten att välja bland de olika regelverken och om denna möjlighet att välja utnyttjas av de onoterade aktiebolagen.

1.5 Positionering

Tidigare studier har valt att beskriva och fokusera enbart på de nya regelverken som lagtext men inte ur ett användarperspektiv.⁴ Vi har valt att titta på hur onoterade aktiebolag påverkas av de nya reglerna inom redovisning, samt revisorernas uppfattning av företagens

---

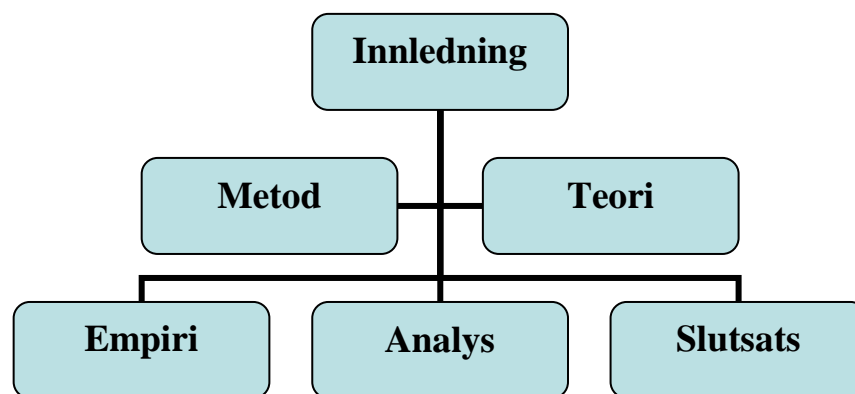
⁴ Balans nr 12 år 2006

regelanvändning, i vilken utsträckning företagen använder sig av de nya regelverken och om dessa har påverkat eller löst problemen i deras redovisning.

1.6 Avgränsningar

Vi har valt att begränsa oss till onoterade aktiebolag i Sverige. Då de svenska noterade aktiebolagen endast får använda sig av IFRS har vi utelämnat dessa företag i vårt arbete. För att få en bred bild av problemområden inom redovisning för onoterade aktiebolag har vi valt att se det ur två yrkesgruppers perspektiv, nämligen ekonomiansvariga och revisorer. Intressenter så som ägare, stat och bank har vi utelämnat i vårt arbete.

1.7 Disposition

Som man kan se i vår figur har vi delat in vårt arbete i olika kapitel. Vi börjar med en inledning för att sätta in läsaren i bakgrunden för vårt arbete, vad det är vi vill åstadkomma samt hur vi har tänkt lösa det. I metodkapitlet beskriver vi hur vi har gått tillväga för att inhämta den information som vi har behövt. Därefter tar vårt teorikapitel upp de olika regelverken som onoterade aktiebolag kan använda sig av, ett urval av de problemområden inom redovisning som våra respondenter anser finns när de gör sin redovisning i dag och vilka metoder de använder. Empirin går ut på att redogöra för vad våra djupintervjuer och våra mailenkäter har gett oss för svar. I vår analysdel försöker vi sedan att väva samman teorin med empirin och tolka informationen som vi har fått in under arbetets gång. I slutsatsen är målet att knyta ihop säcken och lägga fram ett svar på vår problemformulering. Detta gör vi genom att ta fram de centrala delarna av analysen och binda samman dem med syftet för vårt arbete.

2. Metod

I detta kapitel beskriver vi hur vi gått tillväga med vårt examensarbete. Vi diskuterar de olika val vi gjort under arbetes gång så som val av metod, respondenter och datainsamling.

2.1 Tillvägagångssätt

I denna uppsats har vi betraktat några av de problemområden som onoterade aktiebolag upplever idag. Både ur ett företagsperspektiv och utifrån hur revisorer nyanserar problemen. På detta sätt ansåg vi oss kunna få en djupare inblick i de specifika redovisningsproblem som företagen upplever, samtidigt som vi genom revisorerens syn fick en bred överblick över hur företag väljer att tolka och lösa olika problem inom redovisningen.

För att få en djupare förståelse för problemområden inom redovisning för onoterade aktiebolag ansåg vi att utförandet av intervjuer var det tillvägagångssätt som var mest lämpligt för oss. Vi valde att intervjua både ekonomiansvariga och revisorer för att kunna nyansera ämnet utifrån två olika synvinklar. Valet av dessa två ovannämnda yrkesgrupper gjordes med anledning av att vi anser att det kan vara intressant att se om både de ekonomiansvariga och revisorerna upplever samma områden inom redovisning för onoterade aktiebolag som problematiska. Vi förväntade oss att via våra intervjuer få fram vilka några av de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag är. Vi tittade även på de lagförslag som ligger till grund för förändringar, samt de lagändringar som ligger till grund för redovisningsförändringar. För att förstå om årsredovisningen i onoterade aktiebolag har blivit bättre eller sämre de senaste åren, valde vi att beskriva de skillnader som finns i hur ett onoterat aktiebolag kan redovisa och vilka valmöjligheter man har. För att få en bredd på svaren i vårt arbete, valde vi att även skicka ut mailenkäter. Genom dessa hoppades vi få in svar som verifierade att de svar vi fått in via ett antal intervjuer var överensstämmande med majoriteten av de onoterade aktiebolagen.

2.1.1 Undersökningsmetod

Det finns två olika tillvägagångssätt för att samla in information till ett arbete. Den kvantitativa metoden tar utgångspunkt i att mäta⁵ och den kvalitativa metodens syfte är att

---

⁵ Lundahl, Skärvad. (1999). s. 94

resultat och slutsatser skall nås med hjälp av kvalitativa intervjuer och tolkande av analyser.⁶ Vi var intresserade av att få en djupare insikt i vilka problemområden som finns inom dagens redovisning för onoterade aktiebolag, och varför företag och revisorer uppfattar dessa områden som problematiska. Vi ville beskriva och analysera varför just de här områdena uppfattas som problematiska för ekonomiansvariga och revisorer med dagens regelverk. Därför bedömde vi att den kvalitativa metoden var mest lämplig för oss. Med utgångspunkt i en kvalitativ metod skulle detta kunna hjälpa oss att få svar på vår problemformulering.⁷

Fördelen med den kvalitativa metoden är att den gav oss möjligheten att genom intervjuer med våra nyckelrespondenter kunna komma in på djupet av problemen, få respondenterna att öppna sig och se hur de beskrev och upplevde problemen. Vi ville få deras personliga uppfattning av det problematiska, så att de kunde ge oss en ökad förståelse av varför just dessa områden uppfattas som problemområden inom redovisning för de onoterade aktiebolagen.⁸ Vi valde att utföra djupintervju med ett par av huvudrespondenterna för att vi ansåg att vi på detta sätt enklare skulle kunna få ta del av deras erfarenhet och kunskap. Ytterligare en anledning till valet av djupintervju var att vi skulle kunna ha möjlighet att komma med följdfrågor för att kunna få ut mesta möjliga information av våra respondenter. Denna information hade vi kanske missat om vi endast hade utfört mail- eller telefonintervjuer.

Begränsningarna med den kvalitativa metoden är svårigheterna att generalisera. Generalisering ligger i att vi förstår hur våra respondenter resonerar vilket i sin tur leder till att vi förstår hur andra potentiella respondenter tänker. När vi valde ut vilka personer som vi skulle göra våra djupintervjuer med, tog vi nyckelpersoner både från ekonomiföretag och från revisionsbyråer. Detta med anledning av att vi ville ha perspektiv från båda håll och för att minimera risken för eventuella generaliseringsproblem. Vi har även skickat ut ett tjugotal mailenkäter till andra ekonomiansvariga inom olika branscher samt till revisorer för att vi ville få ett så brett och med sanningen överensstämmande svar som möjligt. Vi ville även undvika att få en undersökningseffekt, det vill säga att vi bara mäter det vi själva kommit fram till istället för att se hur respondenten upplever en företeelse.⁹

---

⁶ Lundahl, Skärvad. (1999). s. 101

⁷ Ibid. s. 101

⁸ Jacobsen. (2002). s. 142

⁹ Ibid s. 145

2.2 Datainsamling

När vi har samlat in information till vårt arbete har vi utgått från vilken information som är mest lämplig för att få fram problemområden inom dagens redovisning för onoterade aktiebolag. Vi har sökt efter årsredovisningar hos de olika företagen som vi har använt i vårt examensarbete och läst in oss på ämnet med relevant kurslitteratur. Vi har även hittat flera olika tidningsartiklar där några av de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag är omtalat. Huvudinformationen har vi hämtat från våra intervjuer med de olika företagen, då det är de som ligger till grund för vår analys.

2.2.1 Primär - och sekundärdata

Primärdata är information och upplysningar som vi har inhämtat direkt från personer eller grupper av personer för första gången. Det har vi gjort via djupintervjuer, mailenkäter och observationer.¹⁰

Sekundärdata är information som vi inte själva har samlat in, utan som andra har samlat in tidigare. Här måste man ha i åtanke att den information som vi använder oss av kanske inte hade samma ändamål från början med tanke på problemformulering och syfte. Sekundärdata kan vara allt från redogörelser och artiklar till räkenskaper och årsredovisningar.¹¹

Vi har använt oss av både primärdata och sekundärdata i vårt examensarbete. Primärdatan har vi fått utifrån våra djupintervjuer och mailenkäter. Sekundärdatan har vi hämtat från relevant litteratur, tidningsartiklar, tidigare uppsatser, årsredovisningar från de företag som vi har intervjuat och från information som vi har hittat på Internet.

2.3 Intervjumetod

Den öppna intervjun är den vanligaste insamlingsmetoden inom kvalitativ forskning. Enligt Jacobsen finns där ett antal val vi måste göra innan datainsamlingen sker.¹²

- *Ska vi genomföra besöksintervju eller telefonintervju?* Vi har valt att göra besöksintervjuer med vissa av våra respondenter av den anledning att vi ville ha

---

¹⁰Jacobsen. (2002). s. 152

¹¹ Ibid. s. 153

¹² Ibid. s.161

möjligheten att komma med följdfrågor och att vi vid en personlig intervju även kan få en uppfattning om hur respondenten upplever problemet personligen. Hur uppträder han under intervjun? Någon intervju har vi, på grund av det geografiska avståndet, gjort per telefon. De resterande av våra respondenter har fått enkäter via mail av den enkla anledningen att det ger respondenten möjlighet att fundera på svaren och få mer tid till att formulera så korrekta svar som möjligt. Den största risken med mailenkät är att bortfallet tenderar att bli relativt stort på grund av den opersonliga kontakten.

- *Ska intervjun vara öppen eller strukturerad?* Vi har gjort en kombination av detta, då två olika formulär har använts, ett till ekonomiansvariga och ett till revisorerna. Vi ville inte ha frågor med svarsalternativ, utan vår tanke var istället att låta respondenten svara fritt och öppet. Detta gav oss även möjligheten att komma med följdfrågor som vi skulle kunna få nytta av.
- *Ska avsikten med intervjun vara känd?* Vi har varit öppna med våra intervjuer; vad vi varit ute efter och varför. I och med detta tror vi att vi fått mer värdefull information som vi kan använda oss av i vårt arbete.
- *Ska vi använda bandspelare eller ej?* Under djupintervjun har vi använt bandspelare då det gjorde att vi fick med allt som respondenten sa ordagrant, men även att det har gjort det enklare för oss att vara delaktiga i intervjun och fokusera på frågorna.
- *Hur lång ska intervjun vara?* Då vi har valt mailenkäter med flera av våra respondenter är det för att både vi och våra respondenter har tidsbrist under den period som vi skriver vårt arbete. Det har gjort det enklare för dem att svara på våra frågor utan att känna sig stressade över tiden. Vi tror också att det har gett oss bättre och mer utfyllande svar. Vid våra djupintervjuer har vi avsatt cirka en timme. Vi har då haft lagom med tid till alla förberedda frågor samt extra tidsutrymme om det skulle dyka upp följdfrågor. Längre tid är utmattande både för oss och för respondenten.¹³

2.3.1 Val av respondenter

För att få en så bred överblick som möjligt över vilka som är de olika problemområdena inom redovisning, har vi valt att intervjua både ekonomiansvariga och revisorer. De företagsrespondenter som vi har tagit kontakt med är personer inom vårt kontaktnätverk. Anledningen till detta var att med kontakter på insidan kunde vi få ut mer information av våra

---

¹³ Jacobsen. (2002). s. 161f

intervjuer. Våra respondenter genom kontaktnätverket har även varit mer villiga att hjälpa oss, eftersom det speciellt under denna period på året är mycket att göra med årsbokslut och dylikt både för de ekonomiansvariga och revisorerna. Vi har valt respondenter från olika branscher för att inte få en snedvriden bild av vilka problem som finns inom redovisning.

Intervju- och enkätsvaren i vår empiri och analys har vi valt att hålla anonyma, med hänsyn till företagens och revisorernas integritet.

2.3.2 Intervjugenomförande

Alla våra respondenter fick en kort introduktion till vårt examensarbete. Vad det handlar om, vad det är vi vill belysa och vad vi vill åstadkomma. Vi skickade ut frågorna till de respondenter som vi hade djupintervju med ett par dagar innan intervjun. Detta för att respondenten skulle ha möjlighet att förbereda sig inför intervjun och kontrollera den information som skulle kunna tänkas behövas, för att på bästa sätt kunna besvara våra frågor. Detta underlättade likaså tidsåtgången för båda parter, då vi ville försöka att hålla våra intervjuer på cirka en timme.

En viktig fråga var också var vi skulle göra intervjun. En naturlig plats som i hemmet eller på kontoret där respondenten känner sig bekväm? En ovan plats som vårt arbetsrum eller skulle vi välja ett neutralt rum som varken vi eller respondenten hade kännedom om?¹⁴ Vi ville uppnå så mycket som vi kunde i våra intervjuer och ville också att respondenten skulle känna att han kunde tala fritt utan att tänka på att någon av hans kollegor skulle kunna höra honom eller att bli störd av telefon under intervjun. Vi valde att göra våra intervjuer i en för respondenterna naturlig miljö, som till exempel på deras kontor eller i ett mötesrum i deras lokaler.

2.4 Källkritik

För att få en sanningsenlig bild av en situation bör minst två eller flera källor som kan balansera varandra användas.¹⁵ Eftersom vi har utgått från både primär- och sekundärdata i vårt arbete ökar vi sannolikheten för att våra iakttagelser är korrekta. Enligt Rienecker och

---

¹⁴ Jacobsen. (2002). s. 164 f

¹⁵ Jacobsen. (2002). s. 210

Jørgensen ska vi förhålla oss kritiska till källorna.¹⁶ Vi är medvetna om den eventuella kvalitetsbristen på källor från Internet, och har därför använt dessa med försiktighet. Primärdatan i form av våra respondentsvar anser vi vara trovärdig. Dock kan det finnas en risk att våra respondenter inte har svarat helt ärligt för att skydda företagshemligheter och klienter.

2.5 Arbetets trovärdighet

För att uppnå bästa möjliga tillförlighet i vårt arbete har vi använt oss av reliabilitet och validitet. Dessa står i ett starkt förhållande till varandra, som gör att vi inte endast kan koncentrera oss på det ena och låta bli det andra. Tre tumregler säger: hög reliabilitet är ingen garanti för hög validitet, låg reliabilitet ger låg validitet och fullständig reliabilitet är en förutsättning för fullständig validitet.¹⁷

2.5.1 Validitet

*”Att veta vad vi undersöker handlar om överensstämmelsen mellan vad vi säger att vi ska undersöka och vad vi faktiskt undersöker”.*¹⁸ Det är viktigt att detta stämmer överens med vår frågeställning med tanke på val av metod och data som vi använder oss av för att uppnå det bästa resultatet. Det vill säga att vi måste se till att vi har god validitet i vår undersökning.

Vi har valt en kvalitativ metod, då vi tror att vårt arbete på en hel del sätt kommer att vara generaliserande jämfört med andra liknande arbeten inom samma ämne. Däremot är vår vinkling med inriktning på företagen inte så uppmärksammat. Därför har vi fokuserat mycket på validiteten när vi har utarbetat våra intervjufrågor, så att de på bästa möjliga sätt kan besvara vår problemformulering och syftet med arbetet. Tanken bakom urvalet av våra respondenter är att svaren hade blivit i stort sett de samma om vi hade valt en annan respondent inom samma område.

---

¹⁶ Rienecker, Jørgensen. (2002). s.143

¹⁷ Patel, Davidson. (1991). s. 85

¹⁸ Ibid. s 85

2.5.2 Reliabilitet

Reliabilitet beskriver tillförlitligheten i hur vi utför informationsinsamlandet och hur noggranna vi är när vi bearbetar informationen. Reliabilitet handlar om att vi kan göra samma undersökning flera gånger oberoende av varandra och ändå få samma resultat varje gång.¹⁹

Vi har valt djupintervju och mailenkäter som metod. Svaren som vi får kommer nog inte att vara identiska i varje intervju beroende på respondenternas olika branscher. Vi anser att vårt arbete är tillförlitligt då majoriteten av vår grupp har varit närvarande på våra djupintervjuer. Vi är medvetna om att tillförlitligheten är svårare att kontrollera i våra mailenkäter. Vid tveksamma fall har vi dock följt upp mailenkäten med telefonintervju.

---

¹⁹ Patel, Davidson. (1995). s. 85 f

3. Teoretisk referensram

I detta kapitel beskriver vi ett urval av de problemområden våra respondenter har nämnt via intervjuer och mailenkäter, samt beskriver vilka redovisningsmöjligheter de olika lagarna ger.

3.1 Regelverk

Nedan följer en sammanställning över de regelverk som onoterade aktiebolag ska rätta sig efter.²⁰

Om man väljer att tillämpa IFRS/IAS	Koncernredovisning	<ul style="list-style-type: none"> • IFRS/IAS • Till viss del ÅRL • RR30
	Moderbolag	<ul style="list-style-type: none"> • ÅRL • RR32
	Dotterbolag	<ul style="list-style-type: none"> • ÅRL • RR32 eller BFNAR 2000:2
Om man väljer att inte tillämpa IFRS/IAS	Koncernredovisning, Moderbolag, Dotterbolag	<ul style="list-style-type: none"> • ÅRL (exkl. IAS) • BFNAR 2000:2

3.1.1 Årsredovisningslagen

Årsredovisningslagen (ÅRL) innehåller bestämmelser om upprättande och offentliggörande av årsredovisning, eventuell koncernredovisning och delårsrapport. Lagen innehåller en beskrivning av hur rapporterna ovan ska upprättas samt vilka som omfattas av lagen. Mycket av innehållet i årsredovisningslagen härrör sig också till bokföringslagen, som närmare beskriver den löpande bokföringen.²¹

²⁰ FAR 2007 s. 459

²¹ www.notisum.se 071213

3.1.2 Redovisningsrådet

Redovisningsrådets (RR) uppgift är att utfärda redovisningsrekommendationer och sprida information kring redovisningsfrågor.²² Rådet har utarbetat rekommendationerna RR1- RR29 och ska ses som ett komplement till Årsredovisningslagen och Bokföringsnämnden.²³

3.1.3 Bokföringsnämnden

Bokföringsnämnden (BFN) är en statlig myndighet under regeringen, finansdepartementet, som ansvarar för utvecklandet av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning. Inom redovisningsområdet är BFN statens expertorgan. Nämnden ger ut allmänna råd om tillämpning av framförallt bokföringslagen och årsredovisningslagen. Dessa allmänna råd innehåller normer som endast är rekommendationer och inte formellt bindande regler.²⁴ År 2004 började BFN även med att skriva särskilda regler för icke-noterade företag med anledning av den så kallade IAS-förordningen som trädde i kraft år 2005.²⁵

3.1.4 International Financial Reporting Standards

International Financial Reporting Standards (IFRS) är de internationella redovisningsstandarder som utformas av ett oberoende expertorgan, International Accounting Standards Board (IASB). Syftet med standarderna är att förbättra och stabilisera ländernas redovisning för att få en mer enhetlig syn på redovisningen.²⁶

3.2 Empiriska problemområden

De områden inom redovisning för onoterade aktiebolag våra respondenter i huvudsak har benämnt som de mest svårtolkade problemområdena är följande:

- Varulager
- Avskrivningar
- Moms

---

²² FAR 2007 s. 946

²³ Artsberg. (2005). s. 128

²⁴ www.bfn.se 071211

²⁵ FAR 2007 s. 458

²⁶ Carlsson, Jonnergård, Nilsson. (2003). s. 5

3.2.1 Varulager

Ett företags varulager skapar lätt problem när det kommer till att försöka mäta hur mycket det är värt. Vilken värderingsprincip ska man följa, till vilket värde ska lagret tas upp - verkligt värde eller anskaffningsvärde? Hur ska dessa värden beräknas och hur stort är det avdrag för den värdeminskning (inkurans) som bör göras för att lagret till exempel har blivit omodernt?

Definitionen på varulager enligt BFN är materiella tillgångar som:²⁷

- Är avsedda för försäljning i den ordinarie verksamheten, färdiga varor.
- Är under tillverkning för att bli färdiga varor, till exempel varor under tillverkning och halvfabrikat.
- Ska användas i produktionen av färdiga varor eller tjänster, till exempel råvaror, insatsvaror och förbrukningsartiklar.

Den grundläggande värderingsregeln för varulager är *lägsta värdets princip*. Varulagret ska enligt ÅRL tas upp till ”*det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen*”.²⁸ Med anskaffningsvärdet menar man alla de kostnader för inköp, tillverkning och andra kostnader för att slutställa varan till dess tillstånd och plats på balansdagen.²⁹ Anskaffningsvärdet för varulager får beräknas enligt först-in-först-ut-principen (FIFU) eller enligt vägda genomsnittspriser. Sist-in-först-ut-principen (SIFU) får enligt ÅRL kap 4 § 11 *inte* tillämpas. Med nettoförsäljningsvärdet avses ett uppskattat försäljningspris i den löpande verksamheten med avdrag för estimerade kostnader för färdigställande och de estimerade kostnader som är nödvändiga för att åstadkomma en försäljning.³⁰ Som grundregel kan man säga att det verkliga värdet anses vara detsamma som nettoförsäljningsvärdet, dock kan vid undantagsfall verkligt värde och återanskaffningsvärde vara detsamma.³¹

Enligt ÅRL ska varulagret delas upp på fem olika delposter:³²

- Råvaror och förnödenheter
- Varor under tillverkning
- Färdiga varor och handelsvaror

---

²⁷ BFNAR 2000: 3 s. 741

²⁸ ÅRL s 366 § 9

²⁹ RR 2:02 § 5

³⁰ RR 2:02 § 2

³¹ BFNAR 2000:3 p 2 s. 741

³² FAR bilaga 1 s. 389

- Pågående arbete för annans räkning
- Förskott till leverantörer.

Denna uppdelning underlättar för en utomstående person att få en bild av hur ett företags varulager är sammansatt och det gör det även lättare att upptäcka var en förändring har uppstått när man tittar på lagrets totala värde.

RR 2:02, varulager, stämmer överens med IAS 2, varulager, med ett fåtal undantag. En skillnad som man stöter på när man jämför RR: s rekommendationer med IFRS/IAS standarder är att i IAS 2, varulager, omfattar denna standard inte *”biologiska tillgångar hänförliga till jord- och skogsbruksverksamhet samt jord och skogsbruksprodukter vid skördetidpunkten”*,³³ här hänvisas man till standarden IAS 41 Jord- och skogsbruk. En annan skillnad är gällande beräkningen av anskaffningsvärdet. Enligt IAS 2 får Sist-in-först-ut-principen användas som ett alternativ till de två andra beräkningsmetoderna som är nämnda ovan. I ÅRL 4 kap § 11 kan man läsa att en not ska lämnas om det uppstått en skillnad mellan ett varulagers redovisade värde och dess verkliga värde. Detta upplysningskrav finns inte med i IAS 2.

3.2.2 Avskrivningar

Redan på 1800-talet infördes avskrivningar inom redovisningen. Uppkomsten av avskrivningar utvecklades då behovet av att räkna rätt vinst började uppstå, för att kunna göra utdelning till ägare. I mitten av 1800-talet, då bildandet av järnvägsbolagen började tillkomma, var debatten om avskrivningar i full gång.³⁴

Enligt ÅRL § 4 ska anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod skrivas av systematiskt över denna nyttjandeperiod. Avskrivningar för immateriella tillgångar ska uppgå till högst fem år. Undantag från regeln om immateriella tillgångar kan enligt samma paragraf göras om man med rimlig grad av säkerhet kan fastställa en längre period, upplysning ska i så fall lämnas i en not. Avskrivningar ska redovisas i resultaträkningen, men här kan undantag göras om det finns speciella skäl till detta.

---

³³ IAS 2 p2 s. 194

³⁴ Artsberg. (2005). s. 215

Det belopp som ska skrivas av ska periodiseras enligt en systematisk plan, som sträcker sig över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. Den metod som man väljer att använda sig av gällande avskrivningar ska återge hur tillgångens värde successivt förbrukas. En metod är den linjära metoden som innebär att en fast bestämd summa skrivs av årligen. Med den degressiva metoden kommer avskrivningsbeloppet att minska under nyttjandeperioden. Den progressiva metoden är motsatsen till den degressiva, här kommer istället det belopp som skrivs av att öka under nyttjandeperioden. Den sista metoden är produktionsberoende avskrivningar som innebär att beloppet skrivs av beroende på förväntad användning eller produktion.³⁵

Avskrivningar för perioden redovisas som kostnader.³⁶ Nyttjandeperiod och avskrivningsplan påverkas av ett par olika faktorer, till exempel estimerat kapacitetsutnyttjande, förväntad förslitning och av service- och underhållningsprogram. Som regel fastställs nyttjandeperioden under antagandet av att avskrivningsobjektet ska återanskaffas – ersättas av en ny och modernare enhet när detta beräknas vara mer lönsamt än andra alternativ.³⁷ Avskrivningarna ska börja ske omedelbart från den tidpunkt som anläggningstillgången är färdig att tas i bruk. Även om tillgångens redovisade värde understiger dess verkliga värde ska avskrivning ske.³⁸

Enligt IAS 16, materiella anläggningstillgångar, är reglerna gällande avskrivningar i det stora hela lika med ovanstående nämnda tillvägagångssätt. En skillnad är att enligt IAS 16 p 62 har man enbart tre avskrivningsmetoder att välja mellan. Den progressiva metoden nämns inte som en möjlighet enligt IAS 16. En annan stor skillnad mellan de olika regelverken är att IAS 16 inte tillåter uppskrivningar. Det finns dock en alternativ metod i IAS 16 som saknar motsvarighet fullt ut i ÅRL, RR och BFN. Denna metod benämns omvärderingsmetoden. Definitionen av omvärderingsmetoden är att en tillgång ska värderas om regelbundet för att undvika att det redovisade beloppet avviker i alltför stor utsträckning från det verkliga värdet på balansdagen.³⁹ Om det redovisade beloppet för en tillgång ökar till följd av en omvärdering ska denna ökning redovisas direkt mot eget kapital. Om det redovisade beloppet för en tillgång istället leder till en minskning på grund av att en omvärdering har gjorts ska denna minskning redovisas i resultaträkningen.⁴⁰

---

³⁵ FAR, BFNAR 2001:3 s. 709

³⁶ RR 12 p 19

³⁷ RR 12 p 21

³⁸ RR 12 p 20

³⁹ IAS 16 p 31

⁴⁰ IAS 16 p 39-40

3.2.3 Moms

Moms är en skatt som ska betalas på i princip all varu- och tjänstekonsumtion. Inbetalning av moms till staten innebär inte någon kostnad för företaget – man betalar i och för sig moms på de inköp man gör, men oftast har man rätt att dra av denna moms.⁴¹

Den som bedriver yrkesmässig verksamhet och säljer momspliktiga varor och/eller tjänster ska anmäla sig för registrering till skatteverket: dit man även vänder sig för att betala moms och deklarerera.

Villkor för att ta ut moms:⁴²

- Omsätter (säljer eller tar ut) varor/tjänster
- Varorna/tjänsterna är momspliktiga
- Omsättningen görs i yrkesmässig verksamhet
- Omsättning sker inom landet

Skattesatsen är 25 % om inget annat anges. På livsmedel, import av konstverk och antikviteter samt rumsuthyrning är skattesatsen 12 % och på böcker, tidningar, persontransport, entré till bio och teater är den 6 %. Skattesatsen anges som ett pålägg i procent av beskattningsunderlaget, det vill säga försäljningspriset utan moms. Det företag som tar ut moms av sina kunder har rätt att dra av den moms som de i sin tur betalar till sina leverantörer. Moms får dras av på såväl varor som köps för att säljas, som på inventarier och omkostnader och avdragsrätten påverkas inte av att du själv tar ut moms med de lägre skattesatserna 12 respektive 6 %. Momsen som dras av (den ingående moms) är alltså oberoende av procentsatsen på den utgående moms.⁴³

Alla varor och tjänster är momspliktiga om det inte finns ett undantag i mervärdesskattelagen. Det finns särskilda bestämmelser om avdragsförbud och begränsad avdragsrätt. Detta gäller till exempel personbilar, stadigvarande bostad samt representation. Om du säljer varor/tjänster som är undantagna ska du inte ta ut någon moms. Exempel på momsfria varor/tjänster är:

- fastigheter
- försäkringar
- tandvård

---

⁴¹ Momsbroschyren, SKV 552 utgåva 17, Skatteverket

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

- banktjänster
- utbildning

Om man säljer moms fria varor har man inte heller avdragsrätt för ingående moms. Dock finns det vissa undantag. Om man levererar varor till andra länder ska man vanligtvis inte ta ut någon moms. Detta gäller inte vid försäljning inom EG:s momsområde till privatpersoner och andra som inte åberopar ett giltigt momsregistreringsnummer (VAT-nummer) i det andra EG-landet.⁴⁴

Om man köper varor från ett annat EG-land kan säljaren låta bli att ta ut det landets moms om man anger sitt svenska VAT-nummer. Som köpare ska man då istället redovisa svensk moms i sin deklaration. Köper man varor från ett land utanför EG:s momsområde (import) ska man betala moms till Tullverket när varan förs in till Sverige. Denna moms kan ge avdragsrätt.⁴⁵

Om man säljer både momspliktiga och moms fria varor eller tjänster sägs man ha blandad verksamhet och man har då enbart rätt att dra av moms på de inköp som avser den momspliktiga försäljningen. Gör man inköp som används för såväl momspliktig som moms fri verksamhet ska momsen fördelas.⁴⁶

Ingående moms får dras av på inköp som görs för den momspliktiga verksamheten. Man får alltså inte dra av momsen på privata inköp även om de görs med företagets pengar. Betalar man till exempel lunch åt en anställd utan samband med representation får man inte göra avdrag för momsen. Detta räknas nämligen inte som kostnader för verksamheten, utan som en privat konsumtion för den anställde. Köparen måste kunna styrka den ingående momsen som dras av med en faktura. Har man inte fått någon faktura kan man alltså inte göra avdrag för momsen.⁴⁷

Huvudprincipen är att man ska redovisa momsen i den redovisningsperiod som man enligt bokföringslagen har bokfört eller borde ha bokfört en försäljning. Eftersom momsredovisningen ska följa bokföringen finns det två redovisningsmetoder för moms. Bokför man sina fakturor löpande ska man använda *faktureringsmetoden*. Om man väntar

---

⁴⁴ Momsbroschyren, SKV 552 utgåva 17, Skatteverket

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

med bokföringen av obetalda fakturor till räkenskapsårets slut (årsbokslutet) ska istället *bokslutsmetoden* användas. Är man bokföringsskyldig och ska upprätta årsredovisning ska man löpande bokföra affärshändelserna i verksamheten och ska då följaktligen använda faktureringsmetoden vid momsredovisningen.⁴⁸

Är den momspliktiga omsättningen större än 1 miljon kronor per år ska man deklarera och betala momsen varje månad. Om omsättningen understiger detta belopp redovisas momsen endast en gång om året. Deklarationen och betalningen ska ha kommit in till skatteverket senast den 12:e i andra månaden efter redovisningsperioden. För företag med en momspliktig omsättning över 40 miljoner kronor ska deklarationen och betalningen ha kommit in till skattemyndigheten senast den 26:e i första månaden efter redovisningsperioden.⁴⁹

---

⁴⁸ Momsbroschyren, SKV 552 utgåva 17, Skatteverket

⁴⁹ Ibid.

4. Empiri

I detta kapitel presenterar vi våra respondenters företag samt en sammanställning över deras svar på våra intervjufrågor.

4.1 Företagspresentation

Nedan följer en presentation av våra utvalda onoterade aktiebolag; vilken bransch de tillhör samt deras storlek. Respondenterna är enligt följande:

Gullbergs Kontorscenter AB	Deloitte
Kemikalia AB	Ernst & Young
Moheda Buss AB	Lindebergs Grant Thornton
N.H Nordströms AB	Resam
Storm Poster AB	Öhrlings Pricewaterhouse Coopers

4.1.1 Gullbergs Kontorscenter AB

Grundades redan på 1930-talet men har haft sin nuvarande ägarkonstellation sedan år 1996. Det är ett företag inom kontorsvarubranschen som sedan början av 2000-talet och framförallt under år 2006 och 2007 har expanderat kraftigt. Säljer allt för kontoret inom främst business-to-business. Företaget hade under år 2006 en omsättning på ca 220 miljoner kronor och drygt 100 anställda⁵⁰. Är certifierade enligt ISO 9001 och 14001.⁵¹

4.1.2 Kemikalia AB

Kemikalia AB grundades år 1914. Företagets affärsidé är att de ska utveckla, producera, distribuera samt sälja ingredienser till mejeriindustrin. Geografiskt sett har företaget ett stort affärsområde och de har samarbetspartners och leverantörer över hela världen. Kemikalia AB har en omsättning som uppgår till ca 50 miljoner. Antal anställda är för närvarande 20 personer. Fördelningen är ungefär 80 % egen produktion och 20 % handelsverksamhet.⁵²

---

⁵⁰ www.creditsafe.se 071204

⁵¹ www.gullbergs.com 071204

⁵² www.kemikalia.se 071204

4.1.3 Moheda Buss AB

Moheda Buss AB startade sin verksamhet år 1985 och bedriver persontransport och uthyrning av bussar. Företaget och de anställda är måna om att värna om miljön. De använder sig därför av nya bussar, miljöklassade oljor och rengöringsmedel samtidigt som de nyligen har investerat i en ny miljöanpassad tvätthall. Antalet anställda idag uppgår till 15 personer samt ett par extrachaufförer vid behov.⁵³ Företaget hade en omsättning under räkenskapsåret 2005/2006 på ca 15 miljoner kronor⁵⁴.

4.1.4 N.H Nordströms AB

N.H Nordströms AB grundades redan år 1919. Företaget drivs idag av tredje generationen Nordström. N.H Nordströms AB är ett auktoriserat VVS-företag med en affärsidé som innebär att utbudet ska anpassas till kunden och inte tvärtom. Företaget har idag 23 anställda och en omsättning på 30 miljoner kronor⁵⁵ under år 2006.⁵⁶

4.1.5 Storm Poster AB

Storm Poster AB är ett grossistföretag inom konst- och inredningsbranschen. De tillhandahåller bland annat ramar, tavlor och posters till återförsäljare och inredare inom Skandinavien. Storm Poster AB är ett litet företag med 5 anställda och en omsättning på ca 3,6 miljoner kronor.⁵⁷

---

⁵³ www.moheda-buss.se 071204

⁵⁴ www.creditsafe.se 071204

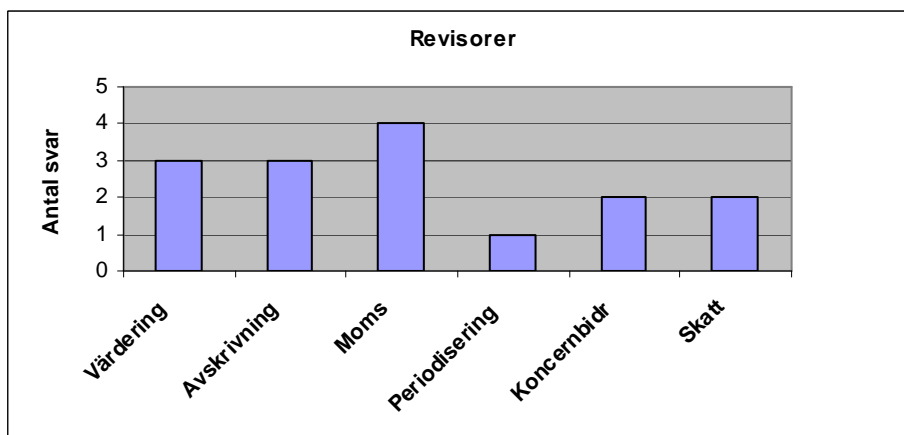
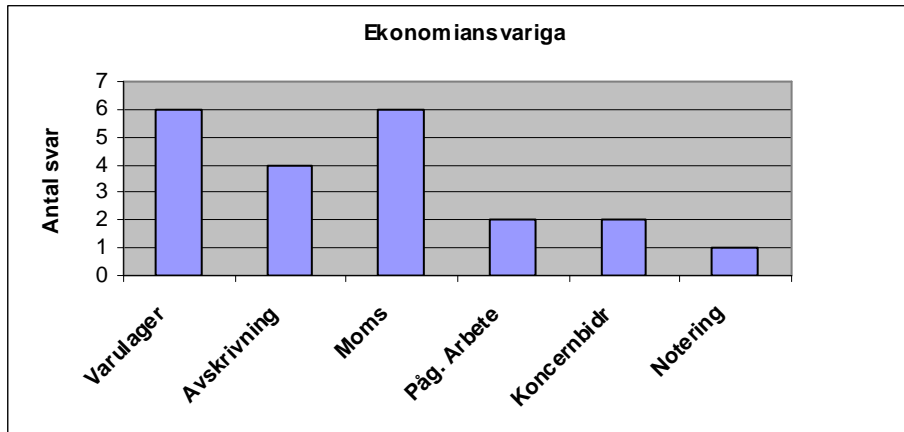
⁵⁵ www.creditsafe.se 071204

⁵⁶ <http://www.sakervatten.se/index.php3?cmd=show&fid=930832&use=foretag> 071204

⁵⁷ www.stormposter.se 071211

4.2 Respondentsammanställning

Nedan följer en sammanställning, uppdelat på två diagram, över vilka problemområden som våra respondenter upplever att det finns inom redovisning för onoterade aktiebolag idag.

Det man kan avläsa i de två diagrammen ovan är att såväl de ekonomiansvariga som revisorerna upplever moms, varulager och avskrivningar som några av de vanligaste problemområdena inom dagens redovisning.

4.2.1 Ekonomiansvariga

De ekonomiansvariga som vi har varit i kontakt med har mellan tre till tjugofem års erfarenhet inom redovisning. Flertalet av respondenterna har omfattande erfarenhet av redovisning.

Först och främst ville vi börja med att ta reda på vilka regelverk inom redovisning för onoterade aktiebolag som används i praktiken. Det visade sig att inget av de företag som vi har varit i kontakt med använder sig av regelverket IFRS. De mest frekvent använda regelverken är istället BFN, ÅRL och RR.

De flesta ekonomiansvariga angav att de får sin information gällande nya regler från flera olika källor. Tidskrifter som nämns är *Revisorn informerar*, *Nytt från revisorn* samt en informationspärm från Tholin & Larsson. De ekonomiansvariga säger även att företagets revisor spelar en viktig roll i informationsspridningen av nya regler.

” Vi får information dels genom tidningen Revisorn informerar och dels via bokföringsprogrammet, som tar upp aktuella frågor på sin startsida. Naturligtvis kollar vår revisor upp det i slutändan.”

Endast en av de ekonomiansvariga ansåg att komplexiteten i redovisningen har ökat på senare tid. Övriga respondenter pekade enbart på det faktum att informationsflödet har blivit större än tidigare, samt att informationen kommer från flera olika håll. Detta gör att tidsåtgången för att gå igenom ny information har ökat anser de ekonomiansvariga. En hel del tid går även åt till att på egen hand söka efter specifik information. De säger dock att själva redovisningen generellt sett inte tar längre tid.

”Eftersom det blir mer information från flera håll blir det mer tidskrävande att gå igenom och sortera.”

På frågan om vilket/vilka områden inom redovisning för onoterade aktiebolag som de anser att regelverken är svårtolkade var svaren överensstämmande. Moms, varulager och avskrivningar var klart dominerande problemområden inom redovisning. Det som nämndes som besvärligt inom dessa områden var värderingen av lagret, till exempel bestämning av inkurans samt beslut om ekonomisk livslängd för inventarier. En av våra respondenter nämner problem i samband med stora råvaruinköp. Företaget hanterar lagervärderingen enligt FIFO och vid förändrade råvarupriser påverkar detta lagervärderingen mycket. Två andra respondenter tar upp problemet kring avskrivningar på följande sätt:

”Vi har planenliga avskrivningar, men gör ibland överavskrivningar för att få ned resultatet, vilket kan straffa sig i längden, till exempel vid en försäljning.”

”I vårt fall har vi haft problem med ett övervärderat lager. Tolkningar görs i princip dagligen.”

En av de ekonomiansvariga påpekar att bedömandet av ekonomisk livslängd kan ställa till det mycket. Framförallt att de bokföringsmässiga och skattemässiga avskrivningarna kan skilja sig avsevärt från varandra. Detta ger då upphov till stora resultat- och därmed skattekonsekvenser mellan åren.

När det gäller problem med momsens så kommenterar några av våra respondenter den på följande sätt:

”Min första tanke är momsens, framförallt reseomsens som vi har diskuterat med skattemyndigheten ett flertal gånger.”

”Vi har diskuterat momsens med skattemyndigheten ett flertal gånger och då framförallt för att det inte tycks hanteras lika inom de olika länen.”

Vi bad våra respondenter om förslag på hur de anser att man skulle kunna minimera ovannämnda problem. Några av de svar vi fick var enligt följande:

”En mer enhetlig europeisk redovisningstradition skulle säkert underlätta.”

”Klara och tydliga regler.”

”Ett snabbare sätt att söka information, exempelvis sökfunktioner på skatteverkets hemsida.”

Vår fråga om behovet kring ett enhetligt regelverk med färre valmöjligheter möttes med blandande uppfattningar av våra respondenter. Tidsbesparing, likformighet, förenkling och jämförbarhet var några av de positiva svaren vi fick. Nackdelen ansågs vara skillnader mellan olika branscher och att begränsade valmöjligheter i allmänhet inte är bra.

4.2.2 Revisorer

Bland våra revisorsrespondenter var arbetserfarenheten i antal år mellan tre till trettio år, dock något mer spridd arbetslivserfarenhet jämfört med de ekonomiansvarigas yrkeserfarenhet.

Svaren vi fick från revisorerna angående användandet av olika regelverk bekräftade de svar som vi fick från de ekonomiansvariga. Nämligen att IFRS används i ytterst liten omfattning och att de regelverk som används flitigast är BFN, RR och ÅRL. En av våra revisorsrespondenter nämnde att de få onoterade bolag som han har stött på som använder sig av IFRS har gjort det med syfte att förbereda sig inför en börsnotering. Det verkar finnas en tendens att största delen av deras klienter använder sig av BFN, men att företagen mer och mer verkar övergå till användandet av RR.

”Årsredovisningslagen och bokföringsnämnden används i de flesta fall. Något enstaka företag tillämpar IFRS.”

Revisorsrespondenterna anser själva att de har en stor roll i informationsspridningen av nya regler till företagen. Klienter som omfattas av specifika nya regler får information om detta av revisorn. De regler som är mer generella diskuterar revisorerna vid möten med kunderna. De flesta kunder får också tidningen *Nytt från revisorn* och får genom denna tidning en bra sammanfattning av nyheter inom regelverken.

”I hög grad är det revisorns roll att ge råd och anvisningar om nya regelverk. Vi kommer i kontakt med detta dels vid förebyggande rådgivning, när exempelvis en ekonomichef frågar hur detta påverkar och dels vid vår granskning då det inte är helt ovanligt att bokslut får rättas för att klienten använt sig av fel värdering.”

Redovisningens komplexitet har ökat, menar samtliga av våra revisorsrespondenter. Generellt anser de att kunskapen hos de mindre onoterade aktiebolagen verkar vara låg och påfallande ofta sker redovisningen enligt invanda rutiner. Några av revisorerna påpekar även att utbildning av ekonomipersonal bör göras med jämna mellanrum för att bibehålla kvalitén på redovisningen. Bristen på kunskap hos de ekonomiansvariga ute på företagen har lett till allt fler konsulttimmar för revisorerna, vilket i sin tur blir en ökad kostnad för företagen.

”Redovisningen ute hos klienterna för mindre onoterade aktiebolag har helt klart blivit sämre, men jag vill inte säga att slutprodukten, det vill säga bokslut och årsredovisningen blivit sämre. Merparten av felen rättas trots allt till av kvalificerad redovisningspersonal eller efter påpekande från revisorn.”

Att tidsåtgången för revision har ökat är alla revisorsrespondenterna överens om. En av våra respondenter härleder till de senaste årens skandaler inom redovisningsområdet och upplever att revisionen med tanke på detta blivit mer omfattande.

Problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag upplevs av revisorerna i stort sett vara desamma som av de ekonomiansvariga. Även här låg moms, varulagervärdering och avskrivningar i topp. Några andra problem som nämndes var belåning och försäljning av företagets kundfordringar, pågående arbeten och immateriella tillgångar.

”Samtliga värderingsfrågor som rör bedömningar och är beroende av framtida händelser är svåra att värdera.”

Det som återkommande nämns som ett problem enligt revisorsrespondenterna är värdering. Värderingen är subjektiv och kan därför alltid ses som inkorrekt av en objektiv betraktare. En av revisorsrespondenterna påpekar att bolagen ofta har dåligt utarbetade kalkyler och att man inte efterkalkylerar, vilket kan leda till en felaktig värdering av till exempel varulager. Skatte- och momsberäkningen är ett annat problemområde inom redovisning, som många gånger blir fel. Det beror enligt respondenterna på att företagen inte har kunskap om hur löne- och inkomstskatt ska beräknas, samt även på de komplexa momsregler som finns. När det gäller avskrivningar verkar det, enligt de flesta av våra revisorsrespondenter, finnas en ständig osäkerhet bland annat angående vad som ska ingå i anskaffningsvärdet och därmed ligga till grund för avskrivningar. Problem uppstår även med över- respektive undervärdering av tillgångar.

När vi kommer till frågan om förslag på att kunna lösa ovan nämnda problem är revisorerna oense. En av respondenterna anser att bättre genomarbetade standarder och regler skulle kunna underlätta. Även här nämner en revisor utbildning av personal inom de mest problematiska områdena som en lösning. En annan respondent tror inte att problemen kan lösas, eftersom det alltid kommer att förekomma subjektiva ställningstaganden.

”Jag har inte något förslag på hur problemen ska minimeras för om rättvisande bild ska vara ett rättesnöre, så går det inte bara att ta hänsyn till historiska fakta utan framtida faktorer måste också beaktas.”

Ett enhetligt regelverk inom redovisning med färre valmöjligheter möttes av revisorerna, precis som hos de ekonomiansvariga, med delade meningar:

”Positivt! Det underlättar både för företagen och för oss som granskar.”

”Enklare, men kan leda till sämre redovisning.”

”Jag tror att K-projektet är bra för branschen. Att harmonisera reglerna underlättar för alla parter.”

”Ser faktiskt inget behov av ett mer enhetligt regelverk.”

”Jag tycker att det är bra att mindre företag har två regelverk att välja på, BFN och RR, för att det skapar viss flexibilitet samt att hoppet mellan RR och IFRS inte blir så stort.”

4.2.2.1 Övriga synpunkter

Några av de övriga synpunkter som kom upp från en revisorsrespondent under arbetets gång var följande:

”Kunskapen om redovisningsrelaterade frågor, då i synnerhet nya rekommendationer som kommer, är alldeles för låg och framförallt hos lokala redovisningsbyråer som inte tar till sig nyheterna. Samtidigt kan viss förståelse finnas då dessa redovisningsbyråer arbetar i mindre enheter och inte har något nätverk att ventilerat frågorna med. Dock är det stora bekymret att än så länge har inte redovisningsbyråerna varit utsatta för kvalitetskontroller, vilket gör att pressen att ta till sig nyheter inte finns. Nu börjar en bättring ske och för de redovisningskonsulter som blivit auktoriserade redovisningskonsulter ska FAR SRS införa kvalitetskontroller, vilket är bra!”

Revisorsrespondenten anser att kvalitetskontroller i kombination med kontinuerlig utbildning bör leda till ökad insikt och högre kvalitet inom redovisning för onoterade aktiebolag.

5. Analys

I vår analysdel försöker vi att väva samman teorin med empirin, samt tolka informationen som vi har fått in under arbetets gång.

5.1 Respondenttolkning

Svaren vi fick in genom våra intervjuer och mailenkäter var generellt sett mycket uttömmande. Både de ekonomiansvariga och revisorerna var tydliga och eniga om att varulager, avskrivningar och moms var de områden inom redovisning för onoterade aktiebolag som de ansåg vara mest problematiska.

Vi upplevde dock att svaren från de ekonomiansvariga var något osäkra. Med ordet osäkra syftar vi här på bristen av kunskap gällande informationen om de olika regelverken inom redovisning, men även möjligheten att använda sig av dessa olika regelverk. De ekonomiansvariga är införstådda med hur de ska agera utifrån det regelverk de följer. De reflekterar inte över att de skulle kunna redovisa på ett annat sätt jämfört med idag och inte heller över vilka konsekvenser detta skulle kunna leda till angående företagets resultat. Även revisorsrespondenterna delade denna uppfattning med oss. Flertalet av våra revisorsrespondenter påpekade behovet av ökad informationsspridning gällande nyheter inom redovisning. De anser även att redovisningsbyråer är dåligt uppdaterade på information om nya regler. Komplexiteten för redovisningen har inte ökat enligt flertalet av de ekonomiansvariga vilket bekräftas av de kommentarer vi har fått från revisorer om att företagen är dåligt uppdaterade. Är de ekonomiansvariga inte medvetna om nya regler så finns det inte heller något som skulle tyda på att reglerna leder till ökad komplexitet.

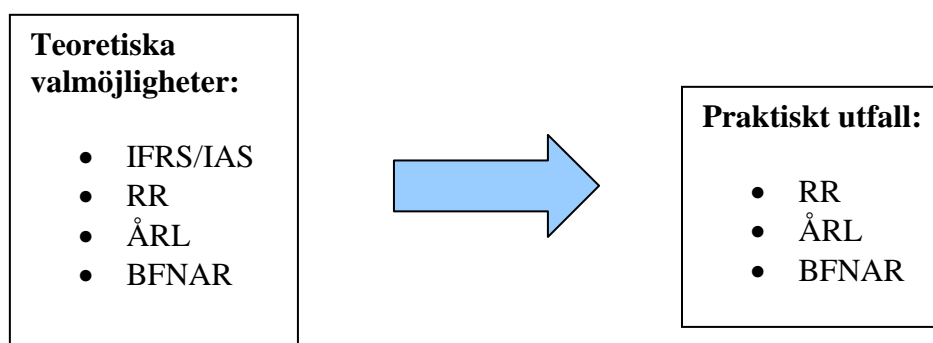
Revisorsrespondenternas svar var klara och tydliga. Svaren vi fick var utvecklande och vi uppfattade ämnet som aktuellt. Mycket av revisorernas tid går idag åt till att sprida information och utföra rättelser inom de tre områdena inom redovisning som visade sig vara de mest problematiska. Revisorerna var betydligt mer insatta, jämfört med de ekonomiansvariga som vi har varit i kontakt med, angående möjligheten att använda de olika regelverken. Det verkade för oss egendomligt att de ekonomiansvariga respondenterna inte hade kunskap om regelverken, samtidigt som revisorerna påpekar att de informerar mycket och ofta om nyheter gällande regelverken. Enligt vår mening verkar det således finnas ett kommunikationsglapp mellan de två yrkesgrupperna.

Revisorerna sitter i en svår sits eftersom de ofta måste hjälpa de ekonomiansvariga med företagets tolkning och redovisning. Detta strider mot revisorernas oberoende och därmed deras yrkesheder. Detta kan vara en av orsakerna till att revisorerna har önskemål om att förbättra ekonomipersonalens kunskap. Kunskapsbristen hos de ekonomiansvariga leder även till ökade konsultkostnader för företagen, vilket i sin tur påverkar företagets resultat negativt. Som det ser ut idag saknas en kunnig yrkeskår som skulle kunna verka mellan ekonomiansvariga och revisorer, genom att hjälpa företagen med sina löpande redovisningsfrågor, för att på så sätt underlätta för revisorerna så att de kan göra oberoende revisioner.

Ett enhetligt regelverk inom redovisning för onoterade aktiebolag med färre valmöjligheter möttes av våra respondenter med delade meningar. Vi tror därför inte att ett nytt regelverk kommer att lösa de problemområden inom redovisning för onoterade aktiebolag som våra respondenter anser finns idag.

5.2 Problemområden

Figuren nedan illustrerar vilka teoretiska valmöjligheter av regelverk som de onoterade aktiebolagen är tillåtna att använda sig av och vilka regelverk våra respondenter i praktiken nyttjar. Ingen av de ekonomiansvariga som vi har haft kontakt med tillämpar IFRS/IAS, vilket främst beror på att de inte är medvetna om att även detta regelverk får appliceras.

Valet av användandet av de olika nämnda lagarna kan ge stora konsekvenser för företagets redovisning, men även valen inom en enskild lag kan ge skillnader. Utfallet för företagets resultat beror av hur de väljer att använda sig av lagen.

Några av de vanligaste problemområdena inom redovisning i dag för onoterade aktiebolag är värdering av varulager, avskrivningar och moms. Utifrån både de ekonomiansvariga och de revisorer som vi var i kontakt med fick vi fram att dessa områden var de mest svårtolkade. De ovannämnda problemområdena redovisas i de olika regelverken nästan identiskt. Som det ser ut i dag försvårar inte det nya EU-anpassade regelverket IFRS/IAS tolkningen inom ovannämnda områden. Skillnaderna mellan ÅRL, RR, BFN och IFRS vad det gäller värdering av varulager och avskrivningar är få, men kan ge betydelsefulla konsekvenser. Momsen redovisas likadant oavsett val av regelverk.

5.2.1 Värdering av varulager

Det problem som vi möttes av angående redovisning av varulager var framförallt värderingsproblemet. De ekonomiansvariga ute på företagen uppfattar det som svårt att veta vilken värderingsprincip man ska följa och vilka avdrag som får göras gällande värdeminskning. Med ett värdemässigt stort lager har inventeringen en stor betydelse. Ett eventuellt felräknande av ett varulager kan få konsekvenser för resultatet. Om till exempel ett varulager har tio exemplar av en artikel, men vid en inventering anges felaktigt endast åtta exemplar, påverkar denna differens företagets resultaträkning. Resultatpåverkan av detta blir att man tvingas minska varulagret och bokföra två stycken exemplar som en kostnad. Precis som det blir en resultatpåverkan blir det även en skattepåverkan. Ett felräknat lager leder till problem även när försäljning ska ske av varor som inte längre finns i systemet, en omvänd justering mot ovan måste då göras. Subjektiv bedömning av ett varulagers värde kan skapa en felaktig bild av företagets resultat, vilket i sin tur kan få konsekvenser vid exempelvis försäljning eller köp av ett felaktigt värderat lager. Även inkurans är en subjektiv bedömning som bestäms av en rad faktorer, som är unika för varje enskilt företag vilket gör att nettoförsäljningsvärdet kan bli fel och då leda till att skapa en orättvis bild.

En intressant reflektion mellan de olika regelverken är till exempel att sist-in-först-ut principen är tillåten i IAS 2, men inte enligt ÅRL kap 4 § 11. Detta skulle kunna få stora konsekvenser om delar av lagret är mycket gammalt eller om det senaste inköpet gjorts till ett lägre pris. Lagervärdet skulle då kunna tendera att bli övervärderat, vilket får till följd att balansräkningen blir uppblåst.

ÅRL kräver fler upplysningar om lagrets värdering än vad IAS 2 gör. I ÅRL kap 4 § 11 ska en not lämnas om det har uppstått en skillnad mellan ett varulagers redovisade värde och dess verkliga värde. Detta gör att ÅRL upplevs säkrare och att varulagrets värde är svårare att misstolka för en utomstående intressent.

5.2.2 Avskrivningar

Problematiken med avskrivningar nämndes av samtliga respondenter framförallt angående beräkningen av nyttjandeperioden. Det är svårt för företagen att beräkna förväntad förslitning och kapacitetsutnyttjande av en tillgång. En av de ekonomiansvariga nämner att problem vid felräkning av nyttjandeperioden kan leda till överavskrivningar, vilket i sin tur kan leda till missvisande resultat, eftersom de bokföringsmässiga och de skattemässiga avskrivningarna skiljer sig åt väsentligt.

Vi anser att en mer rättvisande bild av ett företags tillgångar skulle vara att precis som enligt omvärderingsmetoden i IAS 16 göra en årlig värdering av sina tillgångar och med hjälp av detta minimera problemet med överavskrivningar. Det underlättar för utomstående att få en så rättvis bild som möjligt över ett företags tillgångar. En negativ aspekt med omvärderingsmetoden är att den är tidskrävande och det gäller hela tiden att jämföra nyttan med kostnaderna.

Enligt IAS 16, till skillnad från RR, ÅRL och BFN, är den progressiva avskrivningsmetoden ej tillåten. De företag som kan tänkas gynnas av att använda den progressiva avskrivningsmetoden kan exempelvis vara motståndare inför ett byte till IFRS. Ett annat tänkbart scenario skulle kunna vara ett nystartat företag, som har ett flertal stora kostnader i uppstartsfasen och på grund av den anledningen vill skjuta upp avskrivningskostnaderna till en senare period, då intäkterna troligtvis har ökat. Dessa skulle troligen vilja använda progressiv avskrivningsmetod.

5.2.3 Moms

Moms upplevs som ett komplicerat område av både de ekonomiansvariga och de revisorer som vi har varit i kontakt med. Det är komplexiteten inom momsområdet som anses besvärligt enligt våra respondenter. Många av momsreglerna följs av specialregler för olika fall vilket i sin tur gör det näst intill omöjligt för en ekonomiavdelning på ett mindre eller medelstort företag att sätta sig in i och uppdatera sig på alla olika regler.

När det gäller annat än den dagliga hanteringen av moms krävs ofta specialisthjälp. Även specialisterna inom momsområdet på skattemyndigheten verkar enligt våra respondenter ha delade meningar kring hur specifika fall bör redovisas. Det verkar inte finnas några entydiga svar utan det upplevs mer som en tolkningsfråga. Vi fick uppfattningen från våra respondenter att oavsett verksamhet så är momsen problematisk. Enbart på de fåtal företag som vi har granskat är det de olika områdena inom momsen som ställer till problem för företagen. Vi tror även att redovisning av moms kan upplevas som ett problem för företagen på grund av att det rör sig om en relativt stor summa likvida medel.

Moms i sig ger ingen resultatpåverkan, men det påverkar företagets likviditet. Om ett företag tar emot en leverantörsfaktura i november månad, redovisas momsen på den fakturan som ingående moms på deklarationen i december månad (förutsatt att företaget har en omsättning på över 40 miljoner), vilket leder till en minskad inbetalning till skattemyndigheten. Motsvarande försäljningsfaktura till kund kanske inte görs förrän i december månad och kommer då att vara med på deklarationen som redovisas och betalas i januari månad. Likviditetspåverkan blir ofta mellan månader, men som i detta fall även mellan två räkenskapsår. Innefattar momsen stora belopp kommer det också att leda till en räntepåverkan, som i sin tur får effekter på resultatet både positivt och negativt.

5.3 Författarnas övriga synpunkter

Vår förhoppning var att få möjlighet att intervjua både ekonomiansvarig och revisor från ett och samma företag. Detta för att få ett helhetsintryck och se om revisorerna och de ekonomiansvariga befinner sig på samma nivå avseende kommunikation och informationsspridning. Det hade också varit ett tydligt sätt att se problemen inom redovisning och de konkreta valmöjligheter som finns. Trots påtryckningar slumpade sig bortfallet så att vi tyvärr ej fick respons från båda håll inom ett och samma företag. I övrigt är vi mycket

nöjda med de svar vi har fått in från våra respondenter. Vi har fått ett positivt bemötande och engagemanget hos våra respondenter har varit stort. Samtliga har välkomnat oss tillbaka om fler frågor skulle uppstå under arbetets gång. Då vi inte anser att det är av väsentlighet för vårt arbete att ange specifik respondent till respektive svar, har vi tillgodosett några av de responderandes önskemål att hålla alla svar anonyma. Uppgifterna som framförallt de ekonomiansvariga har lämnat till oss bör vara anonyma med tanke på att företaget kan skadas om detaljer om deras redovisning blir offentliga. Exempelvis kan ett företag förlora konkurrensfördelar om konkurrenterna informeras om företagets brister i redovisningen. En annan risk företaget utstår är att möjligheten att få kredit kan försämrans.

6. Slutsats

I slutsatsen knyter vi ihop säcken och lägger fram ett svar på problemformuleringen med hjälp av delar från analysen och syftet. Vi avslutar med förslag till vidare forskning.

Vi börjar med att blicka bakåt på vår problemformulering för att tydliggöra vår diskussion i slutsatsen:

Vilka är några av de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag idag?

- Upplever revisorer och ekonomiansvariga problem inom samma områden?
- Vilket regelverk använder de olika företagen?
- Har komplexiteten i redovisningen ökat?

De mest frekvent använda regelverken som onoterade aktiebolag nyttjar i dag är RR, ÅRL och BFN enligt våra respondenter. Uppseendeväckande är att ekonomipersonal, enligt våra revisorrespondenter, saknar medvetenhet om möjligheten att tillämpa IFRS. Några av de vanligaste problemområdena inom redovisning är lagervärdering, avskrivningar och moms. I de flesta fall tycks ekonomiansvariga och revisorer ha samma åsikt om vilka de vanligaste problemområdena inom redovisning för onoterade aktiebolag är. De ekonomiansvariga anser inte att komplexiteten i redovisningen har ökat, däremot har informationsflödet ökat och det är detta som gör att redovisningen tar längre tid. Revisorerna å andra sidan tycker att redovisningens komplexitet har ökat och att kunskapsbristen hos ekonomipersonal är signifikant hög. Lösningen på detta problem är enligt revisorerna kontinuerlig utbildning.

Företagens problem verkar inte kunna lösas genom att byta regelverk utan de kommer som vi har sett i arbetet troligtvis att kvarstå. Ett eventuellt byte av regelverk kan dock leda till fördelar för företagen. De får en möjlighet att välja det regelverk som enligt deras åsikt bäst lämpar sig för att få fram det resultat de önskar visa.

6.1 Vidare forskning

För tillfället arbetar BFN med att ta fram ett nationellt system för redovisningsregler för onoterade aktiebolag. Tanken är att företagen kommer att delas in i fyra olika kategorier, K1-K4. Genom storlek eller andra kriterier ordnas företaget in i rätt kategori och de olika

kategorierna kommer att ha olika regler. Företagen kommer att få möjlighet att välja en kategori uppåt, men tvingas då även tillämpa samtliga regler inom den högre kategorin.⁵⁸

Vårt förslag till vidare forskning är att en undersökning, liknande vår, utförs om ett par år då de onoterade aktiebolagen har implementerats i de fyra K-kategorierna. Intressant vore då att titta på om företagen fortfarande upplever varulager, avskrivningar och moms som de mest problematiska områdena inom redovisning. Det man skulle kunna undersöka är om de nya reglerna inom respektive K-kategori har minskat eller ökat redovisningens komplexitet

---

⁵⁸ Tholin & Larsson (2007). s. 103

7. Källförteckning

Offentligt tryck:

Proposition 2005/06:116, *Förenklade redovisningsreglar, m.m.*

Publicerade källor:

Artsberg, Kristina. (2005). *Redovisningsteori – policy och praxis*. Elanders Berlings, Malmö: Liber.

Carlsson, Jörgen, Jonnergård, Karin & Nilsson, Sven-Arne. (2003). *Koncernredovisning – tillämpningar*. Wallin & Dalholm Boktryckeri AB, Lund: Liber.

Davidson, Bo & Patel Runa. (1991). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

FAR 2007, *Samlingsvolymen 2007*. Stockholm: FAR Förlag.

Holme Idar Magne & Bernt Krohn Solvang. (1997). *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Internationell redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS 2007. Stockholm: FAR förlag.

Jacobsen, Dag Ivar. (2002). *Vad, hur och varför?* Lund: Studentlitteratur.

Lundahl, Ulf & Skärvad Per-Hugo. (1999). *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. Lund: Studentlitteratur.

Rienecker, Lotte & Jörgensen, Peter Stray. (2002). *Att skriva en bra uppsats*. Wallin & Dalholm Boktryckeri AB, Lund: Liber.

Tholin & Larsson. (2007). *Skatteträff 2007*. ScandBook AB, Smedjebacken: Tholin & Larssons förlag.

Referensartiklar:

Balans nr 12 år 2006 – *Årsredovisningarna i onoterade bolag bättre*.

Nytt från revisorn nr 4 år 2006 – *Förenklad redovisning ger förenklade skattregler*.

Revisorn informerar nr 6 år 2006 – *Enklare regelverk för små och medelstora företag*.

Muntliga källor:

Ernst & Young	2007-11-30
Gullbergs Kontorscenter AB	2007-12-04
Moheda Buss AB	2007-12-06
N.H Nordströms AB	2007-11-28
Storm Poster AB	2007-12-11

Elektroniska källor:

www.bfn.se	2007-12-11
www.creditsafe.se	2007-12-04
www.gullbergs.com	2007-12-04
www.kemikalia.se	2007-12-04
www.moheda-buss.se	2007-12-04
www.notisum.se	2007-12-13
www.sakervatten.se	2007-12-04
www.stormposter.se	2007-12-11

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1

EKONOMIHÖGSKOLAN
Lunds universitet

REVISOR
Lund 2007-11-22

Vi skriver vårt examensarbete på kandidatnivå inom redovisning. Arbetet kommer att belysa de problem som finns inom redovisning och hur dessa påverkar årsredovisningen. Bakgrunden till vårt arbete är de många förändringar inom regler och normer som kommit under de senaste åren, främst sedan övergången till IFRS för noterade företag. Vi har dock valt att titta på hur detta kan ha påverkat *onoterade aktiebolag*.

Då vi är under tidspress med vårt arbete hoppas vi att Ni har möjlighet att återkomma till oss med Era svar redan i slutet på nästa vecka. Ett stort tack för Er värdefulla medverkan!

Stine Böe
Ann Pettersson
Sara Rosenström

1. Hur många års erfarenhet har Ni inom revision?
2. Vilket regelverk använder era klienter inom onoterade aktiebolag sig av?
3. I hur stor omfattning är Ni med och sprider information till klienter om nya regler?
4. Anser Ni att komplexiteten i redovisning har ökat i och med fler regler, normer och valmöjligheter. Hur anser Ni att detta har påverkat era klienters redovisning?
5. Har tidsåtgången för Er revision ökat?
6. Inom vilket/vilka områden upplever Ni respektive Era klienter att regelverket är svårt att tolka?
7. Vad innebär ”god redovisningssed” för Er?
8. Vilka problem upplever Ni inom redovisning för onoterade aktiebolag? På vilket sätt anser Ni att de är problematiska?
9. Har Ni något förslag på hur ovannämnda problem skulle kunna minimeras?
10. I årsredovisningen får man ha med frivillig tilläggsinformation, anser Ni att den är betydelsefull? Varför/varför inte?
11. I vilken utsträckning är Ni delaktiga i era klienters upprättand av årsredovisning?
12. Hur ser Ni på att få ett mer enhetligt regelverk med färre valmöjligheter?
13. Har Ni något övrigt att tillägga?

8.2 Bilaga 2

EKONOMIHÖGSKOLAN
Lunds universitet

EKONOMICHEF
Lund 2007-11-22

Vi skriver vårt examensarbete på kandidatnivå inom redovisning. Arbetet kommer att belysa de problem som finns inom redovisning och hur dessa påverkar årsredovisningen. Bakgrunden till vårt arbete är de många förändringar inom regler och normer som kommit under de senaste åren, främst sedan övergången till IFRS för noterade företag. Vi har dock valt att titta på hur detta kan ha påverkat *onoterade aktiebolag*.

Då vi är under tidspress med vårt arbete hoppas vi att Ni har möjlighet att återkomma till oss med Era svar redan i slutet på nästa vecka. Ett stort tack för Er värdefulla medverkan!

Stine Böe
Ann Pettersson
Sara Rosenström

1. Vilken befattning har Ni i företaget, samt hur många antal års erfarenhet har Ni inom redovisning?
2. Vilka regelverk använder Ni er av? Varför har Ni valt att använda detta?
3. Varifrån får Ni kunskap om nya regler? Hur stor del i informationsspridningen har Er revisor?
4. Anser Ni att komplexiteten i redovisning har ökat i och med fler regler, normer och valmöjligheter. Hur anser Ni att detta har påverkat er redovisning?
5. Har tidsåtgången för Er redovisning ökat?
6. Inom vilket/vilka områden anser Ni att regelverket är svårt att tolka? Är det Ni själva som tolkar regelverk eller är det revisorn?
7. Vad innebär "god redovisningssed" för Er? Hur anser Ni att Ni följer detta i praktiken?
8. Vilka problem upplever Ni inom redovisning för onoterade aktiebolag? På vilket sätt anser Ni att de är problematiska?
9. Har Ni något förslag på hur ovannämnda problem skulle kunna minimeras?
10. Hur hanterar Ni lagervärdering respektive pågående arbete? Anser Ni att det finns problem inom dessa värderingar idag? I så fall vilka är de?
11. I årsredovisningen får man ha med frivillig tilläggsinformation, anser Ni att den är betydelsefull? Varför/varför inte?
12. I vilken utsträckning är Er revisor delaktig i upprättandet av er årsredovisning?
13. Hur ser Ni på att få ett mer enhetligt regelverk med färre valmöjligheter men som Ni är tvungna att använda er av?
14. Har Ni något övrigt att tillägga?